

Bratislava 28. 09. 2023

ÚDZS: Všetci tieňoví ministri zdravotníctva chcú vo financovaní zdravotníctva upratať. Či bude upratané, je otázka.

Predvolebná diskusia s expertkami a expertmi politických strán pod názvom „Hľadanie zhody v zdravotníctve - Ako má vyzeráť reforma financovania sektora?“ šla nad očakávanie do hĺbky.

Politické strany sa zhodujú, že slovenské zdravotníctvo sa ocitlo v mimoriadne vážnych problémoch a ich zdrojom je v prvom rade slabá regulácia zo strany štátu, a to vrátane finančného zdravia zdravotných poisťovní.

[Nad očakávanie konštruktívne v predvolebnej diskusii, ktorú 11. septembra zorganizoval Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou](#) (ďalej len „úrad“), vyznelo hľadanie zhody straníckych expertiek a expertov v niektorých systémových otázkach. Prevažná zhoda panovala medzi nimi v odmietaní tvorby zisku zdravotných poisťovní z verejného zdravotného poistenia a vo vytvorení trhu so zdravotným pripoistením. **Zdravotné pripoistenie by sa tak stalo tým priestorom, v ktorom zdravotné poisťovne súťažia o klientov a môžu dosahovať zisk.**

„Úrad disponuje širokou škálou informácií o stave finančného zdravia zdravotníctva, o jeho systémových nedostatkoch a má eminentný záujem, aby nová vláda mala ambiciózny zdravotnícky program i dostatočnú politickú odvahu na jeho realizáciu,“ vyhlásila predsedníčka úradu Renáta Bláhová.

V reakcii na jej kritické slová o oslabení kontrolných právomocí úradu nad zdravotnými poisťovňami a neprimerane mäkkých finančných kritériách ich fungovania expertka strany Hlas-SD Zuzana Dolinková povedala, že by zdravotné poisťovne mali byť pretransformované na správcov verejného zdravotného poistenia a v tom prípade by kontrolu nad nimi mohol vykonávať Najvyšší kontrolný úrad SR(NKÚ) alebo Národná banka Slovenska (NBS). Iný pohľad na dozornú funkciu štátu predstavila volebná líderka Demokratov Andrea Letanovská. Podľa jej slov kontrolu nad zdravotnými

- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

poisťovňami má naďalej vykonávať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, avšak treba mu vrátiť tie kompetencie, ktoré mu boli odňaté, a súčasne mu pridať ďalšie, aby si mohol riadne plniť tie úlohy, pre ktoré bol pôvodne vytvorený. Ak zhrnieme úvodné slová predsedníčky úradu a následnú diskusiu k tejto téme, je zrejmé, že finančný dohľad a kompetencie v zmysle európskeho štandardu, obdobne, ako má u komerčných poisťovní NBS, napriek tomu, že sme **sprivatizovali zdravotné odvody pred 20 rokmi, nemá na Slovensku žiadna nezávislá inštitúcia. Miliardy eur v samostatnej časti rozpočtu verejnej správy teda efektívne nekontroluje nik.** Nádejou na zmenu by mohlo byť, že preferenčne najsilnejšie politické strany chcú silný štát.

Nejednoznačne vyzneli názory expertiek a expertov na krížové vlastníctvo, pod ktorým sa v praxi myslí to, že finančná skupina Penta vlastní nielen zdravotnú poisťovňu Dôvera, ale aj nemocnice, polikliniky i sieť lekární. Zástupca Smeru-SD Vladimír Baláž sa k tejto otázke jednoznačne nevyjadril. Ľudmila Szalay zo SaS v krížovom vlastníctve nevidí problém, o niečo opatrnejšie sa vyjadrili zástupkyne Hlasu-SD Zuzana Dolinková a Sme rodina Zuzana Šebková. Zo všetkých zástupcov bol najpriamejší Oskar Dvořák, ktorý potvrdil svoj postoj z kampane v roku 2020, že krížové vlastníctvo má „negatívne efekty“, kritický bol aj k tomu, že poisťovne si nespĺnili úlohu a zlyháva aj štát ako regulátor. To, že krížové vlastníctvo je problém, a že sa s ním treba vysporiadať, naznačil aj Marek Krajčí za OĽANO.

Finančné vzťahy medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti sa na Slovensku riadia princípmi zmluvnej voľnosti, štát teda prenechal neviditeľnej ruke trhu kontrolu nad miliardami eur v najcitlivejšom sektore, ktorý navyše ovláda oligopol. Túto situáciu veľmi kriticky vníma aj NKÚ. To, že na Slovensku dnes neexistuje nezávislý cenový regulátor, ktorý by zdefinoval, či objem peňazí, ktorý tečie do verejného rozpočtu pre zdravotníctvo, je dostatočný, veľmi negatívne vníma aj jeho predseda Ľubomír Andrassy. Mal by teda štát regulovať ceny tak, aby odrážali aspoň oprávnené náklady, za ktoré nemocnice a ambulancie liečenia pacientov? K cenovej regulácii sa otvorene prihlásili Andrea Letanovská (Demokrati), Zuzana Šebková (Sme rodina) a Andrej Janco (Republika). S pozitívnou odozvou sa stretlo aj

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Želova 2

829 24 Bratislava 25

■ úrad pre
■ dohľad nad
■ zdravotnou
■ starostlivosťou

zavedenie samotného jednotného klasifikačno-úhradového mechanizmu DRG do nemocníc. Týmsa podporí výkonnosť nemocníc, finančná odolnosť systému a zároveň spustí cenová regulácia v oblasti ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorá mešká 20 rokov.

Väčšia zhoda sa medzi expertkami a expertmi politických strán objavila aj v požiadavke, aby štát po vzore súkromných investorov (Agel, Penta) využíval výhody centralizovaného - teda holdingového riadenia svojich štátnych zdravotníckych zariadení. To znamená zamerať sa na efektívnosť napríklad pri rokovaniach s dodávateľmi nákladných zdravotníckych technológií či špeciálneho materiálu a ušetriť tak zdroje na zlepšenie zdravotnej starostlivosti vrátane zastavenia zadlžovania.

V politicky azda najcitlivejšej otázke, ktorou je vyberanie poplatkov od pacientov, boli zástupkyne a zástupcovia politických strán zajedno v tom, že **v tejto oblasti dnes panuje živelnosť a chaos, ktorý treba upratať**. Väčšina z nich bola proti poplatkom. V tejto súvislosti Tomáš Szalay zo SaS pripomenul, že poslanec Smeru Juraj Blanár sa v roku 2015 postaral o zrušenie poplatku za objednanie sa u zmluvného lekára. Týmsa však podľa neho problém nevyriešil, ale naopak spustil sa dnes kritizovaný živelný vývoj.

[Diskusiu](#) sme zhrnuli v prehľadnej tabuľke nižšie.

Tabuľka 1: Prehľad odpovedí v programoch politických strán a/alebo samotných účastníkov podujatia

Politická strana: meno	Zisk z VZP	Zisk z pripoistenia	Krížové vlastníctvo	Poplatky	DRG	Holding
SMER - SD: Vladimír Baláž	nevyjadril sa jasne	nevyjadril sa jasne	nevyjadril sa jasne	PROTI	ZA	ZA
Progresívne Slovensko: Oskar Dvořák	PROTI	ZA	PROTI	PROTI	ZA	ZA

■ úrad pre
 ■ dohľad nad
 ■ zdravotnou
 ■ starostlivosťou

Politická strana: meno	Zisk z VZP	Zisk z pripoistenia	Krížové vlastníctvo	Poplatky	DRG	Holding
HLAS - SD: Zuzana Dolinková	PROTI	ZA	ZA	PROTI	neprítomná	neprítomná
Hnutie Republika: Andrej Janco	PROTI	nevyjadril sa jasne	nevyjadril sa jasne	nevyjadril sa jasne	ZA	PROTI
OBYČAJNÍ ĽUDIA a PRIATELIA: Marek Krajčí	PROTI	ZA	PROTI	PROTI	ZA	ZA
KDH: Monika Kolečáková	PROTI	ZA	nevyjadril sa jasne	PROTI	ZA	ZA
Sloboda a solidarita: Tomáš Szalay	ZA	nevyjadril sa jasne	ZA	ZA	ZA	ZA
SME RODINA: Zuzana Šebová	PROTI	ZA	ZA	PROTI	ZA	ZA
DEMOKRATI: Andrea Letanovská	PROTI	ZA	PROTI	nevyjadril sa jasne	ZA	ZA

zisk z VZP - ste za alebo proti, aby zdravotné poisťovne vytvárali zisk z verejného zdravotného poistenia

zisk z pripoistenia - ste za alebo proti, aby zdravotné poisťovne vytvárali zisk len zo zdravotného pripoistenia

krížové vlastníctvo - ste za alebo proti, aby súkromní investori mohli súčasne vlastniť zdravotnú poisťovňu, lekárne, nemocnice, polikliniky, laboratória

poplatky - ste za alebo proti vyberaniu poplatkov od občanov vo verejnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti

DRG - ste za alebo proti spusteniu klasifikačno-úhradového mechanizmu v nemocniciach (cenová regulácia)

nezávislý holding - ste za alebo proti, aby štát riadenie svojich nemocníc centralizoval prostredníctvom špeciálneho a nezávislého holdingu